

DRINKEN UIT DE BRON

*Handreikingen voor het geloofsgesprek,
om via geloofsopbouw te komen
tot gemeenteopbouw*

Werkboek bij het basisboek *Leven uit de Bron*
voor kerkenraden, commissies en gemeenteleden

UITGEVERIJ KOK - KAMPEN

© 2015 Uitgeverij Kok
Postbus 13288, 3507 LG Utrecht
www.kok.nl
Omslagontwerp en boekverzorging: Garage BNO
ISBN 978 90 435 2488 9
ISBN e-boek ISBN 978 90 435 2489 6
NUR 707

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Een handreiking voor het geloofsgesprek

Het ontstaan van een landelijke werkgroep Leven uit de Bron

Vanaf 1991 is ds. Marius Noorloos als gemeenteadviseur werkzaam geweest binnen de Protestantse Kerk. In die tijd heeft hij de training *Leven uit de Bron* ontwikkeld. Het blijkt dat deze training tot grote zegen is geweest voor veel gemeenten. De kern van de training is dat gemeenteopbouw en geloofsopbouw hecht met elkaar verbonden worden en praktisch worden gemaakt. Inmiddels is er kerkbreed waardering voor deze benadering ontstaan. Aangezien meerderen dit goede werk willen voortzetten, is er een interkerkelijke stichting Leven uit de Bron gevormd om de basisprincipes van Leven uit de Bron verder uit te dragen in kerkelijk Nederland.

Visie van de interkerkelijke stichting Leven uit de Bron

Wij geloven dat gemeenteopbouw alleen mogelijk is via geloofsopbouw. Zonder geloofsopbouw loopt elke vorm van gemeenteopbouw stuk.

Geloofsopbouw vindt bij uitstek daar plaats waar het geloofsgesprek vorm en inhoud krijgt in de gemeente. Door samen te drinken uit de Bron en vandaaruit met elkaar ervaringen, inzichten en vragen te delen, groeien mensen op drievoudige wijze: in hun relatie met God, met elkaar als gemeenteleden en met de samenleving om hen heen. Dit drievoudige groeiproces wordt vertaald in velerlei activiteiten binnen en buiten de gemeente.

Hierbij wordt de gemeente niet als organisatie maar als een lichaam gezien. In de organische gemeentestructuur die hieruit voortvloeit, is de gemeente opgebouwd uit kleinere eenheden waarin het geloofsgesprek wordt gepraktiseerd. Via die weg worden geloofsinspiratie, onderlinge betrokkenheid en bewogenheid met de wereld gevoed en verdiept. Vandaaruit bloeien nieuwe initiatieven op.

Een handreiking voor het geloofsgesprek

De landelijke stuurgroep heeft besloten om naast het in de loop der tijd gegroeide en uitgebreide basisboek een handzaam en kleiner werkboek uit te geven. Dit om de praktische bezinning toegankelijker te maken. Voor de gespreksleider blijft het basisboek van belang, gezien de rijkdom aan bezinnende en informatieve hoofdstukken en de concrete aanwijzingen die in het handboek zijn te vinden, onder meer in de vorm van 'bouwstenen' voor het opbouwproces. Na dit boek kan de kerkenraad het basisboek door gaan nemen als verdieping. Er zijn ook trainingen voor predikanten en kerkelijk werkers ter verdieping van het proces.

Een werkboek voor kerkenraden, commissies en gemeenteleden

Het werkboek kunt u gebruiken om het geloofsgesprek te voeden. Per hoofdstuk staat hoeveel tijd u hiervoor moet inruimen. Neem de tijd die nodig is, want dan kan er iets moois groeien!

Ds. Jelle de Kok, voorzitter interkerkelijke stichting Leven uit de Bron

DEEL I

Visieontwikkeling en praktijkvoorbeelden

De volgende hoofdstukken zijn geschikt om aan het begin van een kerkenraads- of commissievergadering te gebruiken. Plan hiervoor 45 minuten in per vergadering. Het is belangrijk dat mensen thuis het hoofdstuk doorlezen en de vragen beantwoorden. Op de kerkenraad wordt gevraagd wat men thuis heeft opgeschreven. Het is niet de bedoeling dat er discussies ontstaan. Stel vooral verhelderende vragen aan elkaar in de trant van: hoe bedoel je dat? Of: begrijp ik goed dat je dat bedoelt te zeggen? Kun je een voorbeeld noemen? Enzovoort. Door samen eerst met de visie bezig te zijn kan de kerkenraad toegroeien naar het daarop volgende deel van de cursus waar meer tijd voor nodig is.

Indien de kerkenraad groter is dan 15 leden kan ervoor gekozen worden om de gesprekken in kleinere groepen van 3 of 4 personen te houden. Dat helpt om iedereen actief mee te laten doen. Daarna volgt dan een korte plenaire verslaggeving van

wat heeft aangesproken. Het wel en wee kan ook in de kleine groepen plaatsvinden.

Globale tijdsindeling:

- 5 minuten opening met lied en gebed
- 20 minuten bezinning door bespreking van het thuis gelezene en het delen van inzichten en ervaringen
- 5 minuten tijd voor wel en wee (niet een rondje, maar geef er de gelegenheid voor, zodat gedeeld wordt wat men graag wil delen)
- Pauze
- Behandeling van de agenda

Afwisseling visieontwikkeling en het praktiseren met cursusavonden

Het is aan te raden om na een aantal hoofdstukken van deze visieontwikkeling te beginnen met de eerste avond van de cursus zoals in het 2e deel is vermeld: het praktische opbouwplan. Dit om te voorkomen dat het te theoretisch blijft. De afwisseling van bezinning op de kerkenraad en tijd nemen voor het concreet oefenen met elkaar van de praktijk beïnvloedt elkaar positief.

Via geloofsopbouw naar gemeenteopbouw

Om de relatie tussen gemeenteopbouw en geloofsopbouw duidelijk te maken helpt het beeld van de tuin.

Om een tuin tot bloei te brengen is immers een aantal activiteiten nodig.

De tuin moet klaargemaakt worden. Daarvoor heb je een plan, een idee nodig. Wil je veel gras of niet, wil je een border hebben met bloemen of ook nog ergens een groentetuin. Als je dat plan in je hoofd hebt ga je de tuin klaarmaken. Het onkruid wordt eruit gehaald, de grond wordt bemest. Er wordt vastgesteld waar wat ingezaaid moet worden om de tuin tot een mooi geheel te maken.

Gemeenteopbouw kun je vergelijken met een tuin. Je ontwikkelt een visie, een plan. En vervolgens ga je daarmee aan de slag. Je probeert alles wat geloofsontwikkeling belemmert weg te nemen en te versterken wat geloof stimuleert. Via gemeenteopbouw probeer je ieder op z'n plekje te laten groeien en bloeien.

Gemeenteopbouw veronderstelt ook geloof. Ze veronderstelt dat je een visie hebt op gemeente zijn. Een idee waar je heen wilt en hoe je daar aan wilt werken. Als je zelf niet gelooft dat

het zin heeft de randvoorwaarden te creëren voor geloofsgroei en -bloei, waarom zou je er dan tijd in steken? Als je niet gelooft dat een tuin mooi kan worden door noeste arbeid, dan begin je er ook niet aan.

Daarom is het belangrijk dat de arbeiders in de wijngaard het zaad van het Evangelie ook in hun eigen hart zaaien. Dat ze ervaren dat het Evangelie bloeit en groeit in hun eigen hart. Als ze de kracht en liefde ervaren in hun eigen hart, is er ook motivatie om te werken aan groei en bloei in de levens van anderen. Als je ervaart dat de investering van het zaaien in je eigen hart de moeite waard is, zul je daar ook tijd voor nemen bij anderen. Als het Evangelie geen vrucht draagt in het eigen hart, zal de motivatie om aan de vrucht in andere levens te werken verschrompelen. Het is niet voor niets dat de apostel Paulus zegt: “Zorg voor uzelf en voor de hele kudde waarover de Heilige Geest u als herder heeft aangesteld” (Handelingen 20:28). Als we niet zorgen voor ons eigen geestelijk leven, hoe kunnen we dat dan doen voor anderen die aan ons zijn toevertrouwd?

Het is goed als kerkenraad de tijd te nemen om als arbeiders in de wijngaard het Evangelie in het eigen hart te laten zaaien. Dat inspireert tot geloofsopbouw en geeft geloof voor gemeenteopbouw en liefde voor de gemeente.

Vragen

- Hoe praktiseer je het inzaaien van het evangelie in het eigen hart?
- Vruchten delen stimuleert om te zaaien. Deel eens met elkaar wat er aan vrucht is gegroeid in jouw leven!

1.1 Een praktijkvoorbeeld: Leven uit de Bron schenkt een bron van Leven

In Johannes 7:37, 38,39 a zegt Jezus: “Laat wie dorst heeft bij mij komen en drinken! Rivieren van levend water zullen stromen uit het hart van wie in mij gelooft!” ... Hiermee doelde Hij op de Geest.

Deze uitspraak van Jezus is bekend, maar is die uitspraak ook doorleefd? Anders gezegd: Ervaar je iets van die stromen in je leven? En ervaar je iets van die stromen, van die geestkracht bij het kerkenraadswork of commissiewerk?

Bij een rondje langs kerkenraadsleden en commissieleden is vaak te proeven dat men minder zakelijkheid en meer beleving van het geloof wil. Er is wel dorst, maar wordt er ook tijd genomen om met elkaar te drinken? Dan gaat het pas stromen, de Geest in je leven en werken.

Een voorbeeld uit de praktijk: Leven uit Bron...

In Diever is de kerkenraad in augustus 2002 met de cursus Leven uit de Bron van start gegaan. Met het aantreden van de nieuwe dominee werd gezegd: we willen niet dat u alleen op de tent past. Er was dorst naar meer! De cursus Leven uit de Bron voorzag in die dorst. Er waren open gesprekken over hoe men het geloof beleefde, de onderlinge omgang als gemeente en de verlegenheid om iets naar buiten toe te betekenen. Er werden hele avonden voor gereserveerd, en de investering bleek het meer dan waard. De kerkenraad werd enthousiast en verzuchtte: dit zouden we eigenlijk met de hele gemeente moeten doen. Na wat zoeken lukte dat. De avonddiensten werden gebruikt als gespreksavonden. Na een inleidende preek kwam men drie keer

bij elkaar in groepjes van zeven. In totaal 140 deelnemers op een gemeente van 600 leden! Er was dorst en al lezende en pratende werd er gedronken.

...schenkt een bron van Leven

Waar gedronken wordt, gaat het stromen! Elke groep noteerde de bouwstenen. Die werden in een kader verzameld en in het kerkblad vermeld. Dat maakte dat de kerkenraad bouwstenen werden aangereikt vanuit het geloofsgesprek. Hierdoor viel ook schroom van de kerkenraad af, want dit kwam uit de gemeente zelf! Op die manier kwamen nieuwe initiatieven tot stand. De zangdiensten werden uitgebreid, een praisekoor werd opgericht en daar kwam weer een jeugdpraiseband uit voort. Zingen vergroot onze betrokkenheid op de Heer. Wijkdiensten werden weer ingevoerd om de onderlinge betrokkenheid te versterken. Er groeide langzaam maar zeker ook een basis om meer samen te gaan koffiedrinken. Gemeentegroiegroepen gingen van start. Om de Bron te delen met anderen begon men met een Alphacursus. De jeugddiensten werden uitgebreid van drie naar acht vanwege hun toegankelijkheid voor rand- en buitenkerkelijken.

Door samen te drinken uit de Bron kwam er nieuw leven, nieuw enthousiasme.

Een proces dat nog steeds gaande is en door de cursus na 12 jaar nog eens te doen heeft het zich weer verder verdiept. En zo gaat het door...

Vragen

- Wat spreekt je aan? (in de kantlijn kunnen +++ worden gezet)
- Wat roept vragen op of is niet duidelijk? (in de kantlijn kunnen ??? worden gezet)
- Waar kun je je niet in vinden? (in de kantlijn - - - zetten)